

REPERTORIUM OP DE GRAFELIJKE LENEN IN WATERLAND, 1282-1647

door
J.C. Kort

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 48 (1993), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

Sinds het jaar 1282¹ kon de graaf van Holland beschikken over leenmannen in Waterland. Hun registratie reikt echter niet verder terug dan 1309 (hier nr. 16) en werd zoals gebruikelijk gevoerd door de grafelijke Leen- en Registerkamer (LRK).

Noot:

1. Van den Bergh, *Oorkondenboek Holland en Zeeland*, II, nr. 460. Er is o.a. sprake van 'omagia'.

BROEK IN WATERLAND

1. 3 deimd land in Zuiderwoude, genaamd Meedland, zuid: Gerbrand Jansz., noord: Floris Woutersz.

7-7-1414: Hildebrand Coppijsz. bij opdracht uit eigen in ruil voor het leen Heemskerk 9A ('Ons Voorgeslacht', jrg. 40, 1985, p. 731), LRK 54 fol. 117.

4-6-1454: Pieter Lambertsz. bij dode van Hildebrand Nikolaasz. (of Coppijsz.), zijn neef, LRK 116 c. Amstell. fol. 7v, LRK 54 fol. 117.

2. 4 koeweiden in Zuiderwoude aan het eind van de kerkweg, noord: de Goukamp, zuid-west: Stupeners.

7-9-1500: Jan de Waal Jansz. bij opdracht in ruil voor het leen Heemskerk 45 ('Ons Voorgeslacht', jrg. 40, 1985, p. 752), LRK 122 c. Kenn. fol. 6v-7.

12-5-1536: Pieter de Waal bij dode van Jan, zijn vader, LRK 125 c. Amstell. fol. 15.

17-7-1582: Jacob de Waal bij dode van Pieter, zijn vader, LRK 135 fol. 284.

30-3-1621: Pieter de Waal te Zuiderwoude bij dode van Jacob, zijn vader, LRK 143 c. Amstell. fol. 1v.

18-12-1646: Jan Gerardsz. Buys te Monnikendam voor Jacob de Waal te Zuiderwoude bij dode van Pieter, diens vader, LRK 150 c. Amstell. fol. 2v-3v.

EDAM

3. Een huis met de werf, waar het op staat, in de stad Edam, oost: Dirk die Meyer, west: Willem Hein Abkenz.

29-11-1410: Jacob Kyver bij opdracht uit eigen, te komen op Jan Kyver, zijn zoon bij Katharina Grotinx, zijn vrouw, LRK 54 fol. 72, LRK 62 fol. 30v.

23-6-1421: Nikolaas Pietersz. van Edam voor Elisabeth, dochter van Jacob Kyver, zijn vrouw, LRK 62 fol. 31.

23-10-1473: Jacob Maartensz. bij dode van Maarten Nikolaasz., zijn vader. LRK 118 c. Gooi fol. 7.

29-6-1495: Jacob Maartensz. ten eigen in ruil voor nr. 5, LRK 121 c. Amstell. fol. 5.

4. 4 deimd land, (1602: groot 2 morgen 400 roeden) vast aan de stad Edam, zijnde een stuk op de Broek ten zuidoosten van Edam, groot 2½ deimd, west: Jan Nannings, oost: Jaap Nikolaasz. c.s., en een stuk, groot 1½ deimd, ten noorden van de stad, noord: Geerte Cornelisdr., zuid: Jan Goukes.

21-11-1564: Nikolaas Nikolaasz. te Edam bij opdracht uit eigen in ruil voor het ken Voorne, nr. 130A ('Ons Voorgeslacht', jrg. 32, 1977, p. 427), LRK 130 c. Kenn. fol. 13v-14.

10-12-1567: Dirk Jansz., burger van Edam, opperweesmeester aldaar, voor Nikolaas Nikolaasz. bij dode van Nikolaas Nikolaasz., diens vader, LRK 131 c. Kenn. fol. 15-18.

6-9-1602: Burgemeesters en regeerders van Edam krijgen ten eigen, omdat Nikolaas Nikolaasz., burger van Edam, altijd moeilijkheden maakt over het onderhoud van een stukje dijk in de schans buiten Edam, LRK 299 fol. 15v-16v.

5. Een uiterdijk, genaamd Nikolaas Boudijsz. uiterdijk, in de vrijheid van Edam, noord: Sofia, weduwe Jan, zuid: Jacob Jansz.

29-6-1495: Nikolaas Boudijsz. bij opdracht uit eigen in ruil voor nr. 3, LRK 121 c. Amstell. fol. 5.

6. 8 pond van 12 pond van het schot van (1462: de stad) Edam, behorend aan de leenheer, waarmee Edam voor een negende bijdraagt tot het schot van Warderbroek, zijnde 90 pond.

1-1-1388: Margaretha, dochter van Gerbrand Nikolaasz. die Grebber, in ruil voor een gelijk bedrag van nr. 12, LRK 49 fol. 50, LRK 117 c. Amstell. fol. 2v.

...-1390: Pieter Tetenz., kamerling van de heer van Oostervant, voor Margaretha die Grebber, zijn vrouw, met ledige hand, LRK 422 fol. 10v.

7-12-1420: Willem van Warder, LRK 62 fol. 12.

3-4-1429: Nikolaas van Warder bij dode van Willem, zijn broer, LRK 62 fol. 81.

21-1-1447: Nikolaas van Warder, LRK 282 fol. 12v.

25-9-1462: Jan Simonsz. bij dode van Nikolaas van Warder, zijn neef, waarna overdracht aan Jan Jan Nikolaas Seylairsz. (!), LRK 117 c. Amstell. fol. 3.

12-2-1482: Heer Jan Jansz., priester, bij dode van Jan Nikolaas Sibrandsz., zijn vader, waarna overdracht aan Jan Nikolaasz., zijn neef, LRK 119 c. Friesl. fol. 7v.

10-2-1536: Heer Nikolaas Jansz., priester, bij dode van Jan Nikolaasz., zijn vader, waarna overdracht aan Jan Jansz., zijn broer, LRK 125 c. Amstell. fol. 15.

8-2-1547: Jan Pietersz. voor Hubert Jansdr., zijn vrouw, bij dode van Jan Jansz., haar vader, LRK 127 c. Amstell. fol. 1.

9-4-1571: Dirk Nikolaasz. voor Niesje Jansdr., zijn vrouw, te Monnikendam bij dode van Hubert Jansdr., haar moeder, LRK 131 c. Kenn. fol. 43v, LRK 135 fol. 6v-7.

19-11-1579: Dirk Nikolaasz. voor Nikolaas, zijn zoon, bij dode van Niesje Jansdr., diens moeder, LRK 135 fol. 7.

25-7-1608: Huberta Dirksdr. bij dode van Niesje Jansdr., haar moeder, LRK 213 fol. 25v.

5-11-1620: Nikolaas Dirksz. Hop te Monnikendam bij dode van Huberta Dirksdr., zijn zuster, LRK 143 c. Amstell. fol. 1.

7. ½ morgen land in Oorgat gemeen met Nikolaas Heinenz., zijn vader, zuid: Jacob Nikolaasz., noord: Pieterman.

29-11-1410: Dirk van der Beets bij opdracht uit eigen, LRK 54 fol. 72v.

8. De helft van een stuk land, genaamd Bredeweer, in de ban van Oorgat, noord: Willem Jansz., zuid: Jan Jan Witsz.

29-11-1410: Nikolaas Jansz. bij opdracht, LRK 54 fol. 72.

9. Warderbroek, (1421: gelegen tussen Edam en Katwoude).

21-3-1419: Jan, heer van Vliet, bij koop, Suys fol. 21v.

11-9-1421: Jan de bastaard zoals heer Jan van den Vliet, voorzover nog niet verkocht, LRK 61 fol. 60v.

24-1-1432: Jan de bastaard van Beieren, LRK 61 fol. 121.

27-8-1434: Na de dood van Jan de bastaard van Beieren diens belening van Jan van Loenen met 2 deimd in Warderbroek, genaamd Grote Koogsloot, bevestigd, Memorialen Rosa, p. 114 nr. 218.

10. Twee derde van Warderbroek.

27-1-1365: Melis IJsbrandsz., schout van de Zeevang, draagt een derde van Warderbroek, gelegen in de Zeevang, over aan IJsbrand van Alkemade, Familie Matenesse, inv. 783.

12-4-1393: Floris van Alkemade IJsbrandsz. bij opdracht uit eigen met het geheel met lijftocht van Elisabeth, dochter van Willem van Kronenburg, zijn vrouw, op f 100.- dords, LRK 52 fol. 77v nrs. 338-339.

12-2-1406: Heer Floris van Alkemade, te komen op Jacob, zijn jongere zoon, LRK 54 fol. 24.

2-1-1423: Jacob van Alkemade zoals heer Floris, zijn vader, LRK 62 fol. 39v.

14-7-1429: Jacob van Alkemade, LRK 62 fol. 103.

7-5-1440: Jacob van Alkemade met lijftocht van Jutte, dochter van Wolfert van Culemborg, zijn vrouw, op de mindere helft, LRK 114 fol. 153.

21-8-1451: Floris van Alkemade bij dode van Floris van Alkemade, zijn vader, die aankwam van Jacob, diens broer, LRK 116 c. Nd.-Holland fol. 40.

1-10-1469: Floris van Alkemade, eventueel te komen op Machteld, dochter van Floris van Alkemade, zijn zuster, voor haar huwelijk met IJsbrand van Coulster, ook voor zijn lenen te Benthorn en Benthuisen en de hofstede Alkemade, LRK 118 c. Nd.-Holland fol. 11-12v en fol. 14.

12-1-1512: Willem van Coulster, schout van Leiden, bij dode van Floris van Alkemade, zijn oom, LRK 123 c. Nd.-Holland fol. 45.

9-1-1554: Willem, bastaard van Jan van Culemborg, ridder, heer van Renswoude, voor Agatha van Alkemade, vrouwe van Renswoude en Vuurse, bij dode van Willem van Alkemade, ridder, haar vader, LRK 127 c. Nd.-Holland fol. 95.

18-4-1562: Johan van Matenesse voor Florentia van Culemborg, zijn vrouw, bij overdracht door Charles van Bourgogne, heer van Sommelsdijk en St. Armand, voor Agatha van Alkemade, weduwe Jan van Culemborg, schout van Utrecht, ridder, LRK 129 c. Kenn. fol. 13v-14.

24-7-1619: Willem van der Duin Joostenz. voor Adriaan van Matenesse, heer van Riviere, bij dode van Florentia van Culemborg, diens moeder, LRK 142 c. Kenn. fol. 22.

25-7-1622: Johan van Matenesse bij dode van Adriaan, heer van Riviere en Opmeer, zijn vader, LRK 143 c. Kenn. fol. 35.

11. Een derde van een stuk land, genaamd Warderbroek, in Oorgat gemeen met Floris van Alkemade tussen de zee, de dijk en de haven van Edam.

9-3-1396: IJsbrand van Tetrode Hendriksz. bij opdracht uit eigen, eventueel te komen op Hendrik van Haarlem en Jan van Tetrode, zijn neven, beiden met de helft, LRK 51 (XIV) fol. 36.

26-1-1399: Hendrik van Haarlem en Jan van Tetrode Dirksz. bij dode van IJsbrand van Tetrode, hun oom, beiden met de helft, LRK 51 (XII) fol. 11.

20-5-1424: Dirk van Tetrode bij dode van Jan, zijn vader, met de helft, LRK 62 fol. 49v.

18-4-1429: Hendrik van Haarlem met de helft, LRK 62 fol. 83.

16-12-1430: Dirk van Tetrode met de helft, LRK 62 fol. 133v.

16-1-1435: Hendrik van Haarlem en Dirk van Tetrode dragen over aan de leenheer, Graven van Holland, inv. 1121.

12. 10 pond hollands op Warderbroek in de Zeevang, (1387: waarvan 5 pond, gekocht van de heer van Waterland; 1388: vermeerderd tot 18 pond door graaf Willem III, waarvan 8 pond thans geruild voor nr. 6; 1416: zodat resteert een 22½ e van Warderbroek bij Edam).

30-12-1320: Gerbrand van Zuiderwoude heeft de commandeur van St. Jan voor Hollands heergewaad 8 pond betaald, GA. Haarlem, Cartularium St. Jan fol. 268.

18-11-1352: Nikolaas Gerbrand Grebbersz., LRK 42 fol. 59 nr. 334.

17-12-1375: Gerbrand die Grebber bij dode van Nikolaas, zijn vader, LRK 42 fol. 59 nr. 334.

21-1-1387: Margaretha, dochter van Gerbrand Nikolaasz., LRK 50 fol. 245 nr. 1615.

1-1-1388: Margaretha, dochter van Gerbrand Nikolaasz. die Grebber, zoals Gerbrand Nikolaas die Grebbersz., haar overgrootvader, die 5 pond opdroeg, LRK 49 fol. 50, LRK 117 c. Amstell. fol. 2v.

De volgende beleningen zijn gelijk aan nr. 6, vermeerderd met:

14-5-1416: Lijftocht van Floris Simonsz., gehuwd met Margaretha, dochter van Gerbrand Nikolaas Grebbersz., op de mindere helft, LRK 54 fol. 140v.

21-6-1429: Lijftocht van Floris Simonsz., LRK 62 fol. 100v. tot:

6-3-1460: Jan Simonsz. bij dode van Nikolaas van Warder, zijn neef, waarna overdracht aan Jan Jan Nikolaas Sibbrandsz., LRK 116 c. Amstell. fol. 12v.

12-2-1482: Heer Jan Jansz., priester, bij dode van Jan Jan Nikolaas Sibbrandsz., zijn vader, waarna overdracht aan Jacob Nikolaasz., zijn neef, LRK 119 c. Kenn. fol. 8v.

4-12-1492: Jacob Nikolaasz. van Monnikendam mag splitsen, LRK 121 c. Amstell. fol. 2.

Het leen 12 gesplitst in 12A en 12B.

12A. De helft van het leen, groot 3½ morgen.

22-1-1505: Jan Jacob Nikolaaszz. bij dode van zijn vader, LRK 122 c. Amstell. fol. 2v.

31-8-1530: Pieter Evertsz., roedrager van Monnikendam, voor Neel, dochter van Jacob Nikolaasz., zijn vrouw, na verbeurte door Jan Jacobsz., priester, haar broer, die met Luther heulde, voor f 100.- karolus, LRK 125 c. Amstell. fol. 2v-3.

3-11-1542: Jacob Pietersz. bij dode van Neel, dochter van Jacob Nikolaasz., zijn moeder, LRK 126 c. Amstell. fol. 8v.

3-10-1560: Evert Jacobsz. bij dode van Jacob Pietersz., zijn vader, LRK 129 c. Amstell. fol. 2v.

17-11-1565: Hildebrand Jacobsz. bij dode van Evert Jacobsz., zijn broer, LRK 130 c. Kenn. fol. 23, LRK 133 fol. 132v-133.

2-5-1577: Joachim Roberts. te Delft voor Melis Heinenz., burger van Monnikendam, voor Evert Hildebrandsz. bij dode van Hildebrand Jacobsz., diens vader, LRK 133 fol. 133-134.

14-6-1591: Grietje Cornelisdr., weduwe Hildebrand Jacobsz., bij dode van Evert Hildebrandsz., haar zoon, LRK 137 fol. 377-380v.

29-7-1604: Simon Simonsz. alias jonge Simon voor Wendelmoed, dochter van Cornelis Cornelisz., zijn vrouw, bij dode van Grietje Cornelisdr., haar zuster, LRK 136 fol. 386v-387v.

7-10-1623: Cornelis Simonsz. te Nieuwendam in Waterland bij dode van Wendelmoed Cornelisdr., zijn moeder, LRK 143 c. Amstell. fol. 4.

22-3-1646: Rudolf Fortuin Cornelisz. te Nieuwendam bij dode van Cornelis Simonsz., zijn vader, LRK 150 c. Amstell. fol. 2v.

19-3-1647: Hugo Pauw te den Haag voor Dirk Nikolaasz. Cayen te Nieuwendam voor Cornelis Fortuin te Nieuwendam bij dode van Rudolf, diens vader, LRK 150 c. Amstell. fol. 3v-4.

12B. 3 $\frac{1}{3}$ morgen uit het leen, geheel 8 morgen groot.

26-3-1504: Nikolaas Jansz. van Edam bij overdracht door Jacob Nikolaasz. van Edam, LRK 122 c. Amstell. fol. 1v.

21-5-1505: Simon Melisz. bij dode van Nikolaas Jansz., zijn broer (!), LRK 122 c. Amstell. fol. 3.

13. 5 pond hollands, gekocht van Jan Persijn, in de Zeevang in Warderbroek, 3 pond in hetzelfde land, die hij al bezat, thans vermeerderd met 2 pond tot 10 pond.

11-1-1316: Willem die Grebber, baljuw van Waterland, 8 pond bij opdracht, vermeerderd met 2 pond door de leenheer, LRK 49 fol. 109.

18-11-1352: Nikolaas Willem 's-Grebbbersz., LRK 42 fol. 59 nr. 335.

30-5-1385: Jacob die Grebber bij dode van Nikolaas Willemsz. die Grebber, zijn vader, LRK 50 fol. 221 nr. 1468 bis.

...-1390: Jacob die Grebber Nikolaasz. met ledige hand, LRK 422 fol. 46v nr. 34.

12-12-1398: Willem die Grebber bij dode van Jacob, zijn vader, LRK 52 fol. 307 nr. 1285.

18-7-1424: Willem die Grebber Jacobsz., LRK 62 fol. 50.

14. 10 pond op Warderbroek.

...-1346: Nikolaas Scherpinxz., LRK 5 fol. 96v.

15. 5 pond hollands op Warderbroek bij Edam in de Zeevang.

18-11-1352: Jacob Melis 's-Grebbbersz., LRK 42 fol. 59v nr. 340.

5-12-1366: Jacob Melisz. bij koop na de dood van Jan Melisz., zijn broer, voor 250 mottoen, LRK 42 fol. 59v nr. 340, LRK 50 fol. 91 nr. 531, LRK 49 fol. 103.

...-1390: Jacob Melis Jacobsz. met ledige hand, LRK 422 fol. 45v nr. 11.

21-8-1394: Jan Jacob Meliszz. zoals zijn vader, eventueel te komen op Pieter, zijn jongere broer, LRK 52 fol. 135v nr. 596.

22-1-1416: Boudijn Jan Boudijnszz. bij overdracht door Jan Jacob Meliszz., LRK 54 fol. 137v.

6-12-1430: Pieter Grebber Jacobsz. bij dode van Jan Jacob Meliszz., zijn broer, LRK 62 fol. 129.

12-2-1450: Jan Boudijnsz. bij dode van Boudijn Jansz., zijn vader, LRK 116 c. Kenn. fol. 7v-8.

16. 40 s. hollands op Warderbroek (1352: in de Zeevang; 1385: op het erf van de leenman).

23-11-1309: Jacob Jacob Grebbbersz. LRK 49 fol. 104v-105.

19-11-1352: Jacob Jacob Grebbbersz., LRK 42 fol. 59v nr. 341.

30-5-1385: Jacob Jacob Grebbberszz., LRK 50 fol. 221 nr. 1469.

...-1390: Gerard Cop Aleidenzz. met ledige hand, LRK 422 fol. 45v nr. 16.

25-5-1400: Jacob Gerardsz., LRK 52 fol. 388.

8-2-1406: Jacob Gerardsz. bij dode van Gerard Cop Aleidenz., zijn vader, LRK 54 fol. 16.

ILPENDAM

17. De ambachtsheerlijkheid van de dorpen Purmer, (1440: Ilpendam) en Purmerland met gift van de kerk, zetten van schout en schepenen (1413: met de boeten tot 40 s. maar zonder de jaarbeden) met toebehoren zoals ambachtsheren in Kennemerland, (1413: met het hoge gerecht van Purmer; 1440: Ilpendam; en Purmerland; 1611: het baljuwschap, de franse schouw en de kleine erfbede en een gedeelte in de Purmer bij Purmerend met het recht van het huis Egmond, groot ca. 100 morgen, en de visserij van Neck, waardoor schuiten en schepen, die door de wetering, genaamd Ganssloot, varen, niet gehinderd mogen worden).

4-11-1410: Willem Eggert, LRK 54 fol. 71.

15-11-1413: Willem Eggert, LRK 54 fol. 108v-109.

10-11-1417: Jan Eggert van Purmerend bij dode van Willem, zijn vader, LRK 59 (VIII) fol. 4v-5.

29-7-1426: Jan, bastaard van Beieren, bevestigd, LRK 61 fol. 91.

14-5-1434: Gerard van Zijl, heer van Purmerend, raad en kamerling, LRK 114 fol. 15.

20-3-1440: Heer Johan, heer van Montfoort, raad en kamerling, bij overdracht door Gerard van Zijl, die belast is met schulden, LRK 114 fol. 151v.

12-11-1486: De leenheer verbindt voor Johan, graaf van Egmond, aan het graafschap Egmond, LRK 123 c. Friesl. fol. 9.

...-1487: De leenheer voegt de hoge heerlijkheid toe, LRK 123 c. Friesl. fol. 9v-11, Rekenkamer, nr. 4 rood fol. 63.

...-9-1488: De leenheer verbindt voor Johan, graaf van Egmond, heer van Bar enz., LRK 123 c. Friesl. fol. 11-14v.

25-5-1611: Adriaan van der Burch c.s., LRK 213 fol. 35.

24-8-1612: Pieter Dirksz., oud-burgemeester van Edam, voor de steden Edam en Monnikendam, bij overdracht door Adriaan van der Burch, Gonsalo Gijbels en Frederik van der Elburg, LRK 141 c. Amstell. fol. 1-2.

17-8-1618: Folkert Overlander, raad van de admiraliteit van Amsterdam, bij overdracht door Pieter Dirksz., burgemeester, voor de steden, LRK 142 c. Amstell. fol. 3-5v.

19-12-1630: Frans Banning Cock voor Geertruida Hoofts, zijn schoonmoeder, bij dode van Folkert Overlander, haar man, LRK 145 c. Amstell. fol. 2v-5v.

26-6-1637: Johan Wijngaards tho Vollenhove, baljuw van Purmerland en Ilpendam, voor Maria Overlander, gehuwd met mr. Frans Banning Cock, raad en schepen van Amsterdam, bij dode van Geertruida Hoofts, haar moeder, LRK 147 c. Amstell. fol. 6v-7v.

KATWOUDE

18. 12 deimd (1368: 8 morgen) land in Katwoude, genaamd Boterland, (1386: naast Jacob Melis Jacobszz. met nr. 19 en Jan Lossienz.).

28-12-1351: Pieter van den Veen, LRK 42 fol. 59 nr. 333.

10-3-1372: Willem van den Veen Pietersz., LRK 42 fol. 59 nr. 333.

23-10-1386: Pieter Tetenz. van Warder, dienaar van Willem van Oostervant, na de dood van Pieter van Veen Willemsz., LRK 50 fol. 239 nr. 1589.

De volgende beleningen zijn gelijk aan nr. 6 tot:

8-8-1460: Dirk Poes Sibrandsz., secretaris van de leenheer, voor Joost, dochter van Jan van Ilpendam, zijn vrouw, bij koop voor f 216.- rijns na de dood van de leenvolger van Nikolaas van Warder, die in Oostfriesland woonde, LRK 117 c. Amstell. fol. 1.

12-12-1461: Dirk Poes voor zijn vrouw ten eigen, omdat het met dijken gehouden moet worden, in ruil voor leen in Maasland en 's-Gravenzande, LRK 117 c. Amstell. fol. 1v.

19. Het Zonderland bij de Ovensloot in de Zeevang.

18-11-1352: Jan Melis Grebbersz., LRK 42 fol. 59 nr. 339.

De volgende beleningen zijn gelijk aan nr. 15 tot:

22-1-1416: Boudijn Jan Boudijnsz. krijgt de helft ten eigen, LRK 54 fol. 137v-138.

12-4-1439: Boudijn Jansz. krijgt de andere helft ten eigen in ruil voor 9 morgen in Aalsmeer, LRK 114 fol. 121v-122.

LANDSMEER

20. De heerlijkheid hoog en laag van Landsmeer en Kadoelen en de huizen op de dijk in de schouw van Landsmeer tot de grote 4 deimd in Waterland met schouw en toebehooren zoals de schout van Landsmeer schouwt.

26-1-1429: Heer Arnout van Gent, LRK 62 fol. 91v-92.

5-11-1429: Heer Arnout van Gent, heer van Giessen, meesterridder, draagt over aan de leenheer, bevestigd 15-11, en ook 68 dordse willems guldens op de tol van Woudrichem, afkomstig van heer Dirk van de Lek, zijn schoonvader, en 16 beierse schilden op die tol, afkomstig van Dirk van Zwieten en de dochter van heer Arnout van Leienberg, diens vrouw, in ruil voor de heerlijkheden van Spanbroek, Opmeer, Obdam en Hensbroek, LRK 62 fol. 110-111, LRK 114 fol. 17, fol. 18-19 en fol. 22-23.

21. 3 morgen land in Landsmeer op de Broek gemeen met Willem van Maarssen.

12-10-1347: Walich Willemsz. van Amsterdam ten eigen, LRK 47 fol. 30v.

22. 5 deimd min 1/3 in Ver Duren weer en 3 deimd min 1/4 in de Coyen en een half huis met halve werf gemeen met Simon Nikolaasz. aan de noordzijde in een weer, waar de woning op staat, in de parochie Landsmeer.

20-6-1326: Simon Nikolaas Trudenz. van Landsmeer, te komen op Hein en Nikolaas, zijn zoons, LRK 29 fol. 15 nr. 143.

Het leen 22 gesplitst in 22A en 22B.

22A. De helft van het leen.

4-10-1379: Dirk Hein Simonsz. te Landsmeer bij dode van Nikolaas Heinenz., zijn broer, LRK 50 fol. 157 nr. 1006.

18-12-1379: Herman Boudijnsz. voor Elisabeth, dochter van Nikolaas Heinenz., zijn vrouw, LRK 50 fol. 159 nr. 1015.

28-2-1395: Hetman Berdenz. voor zijn vrouw ten eigen voor f 35.- dords, LRK 52 fol. 159 nr. 684.

22B. De helft van het leen.

11-2-1374: Nikolaas die Grebber Nikolaas Simonsz. van Landsmeer bij dode van zijn vader, LRK 50 fol. 134v nr. 895, LRK 29 fol. 15 nr. 143.

28-2-1395: Grebber Nikolaas Simonsz. ten eigen voor f 35.- dords aan de tresorier, LRK 52 fol. 159 nr. 684.

MARKEN

23. Het eiland Marken, gelegen op de palen van het graafschap.

...-1418: Hertog Jan van Brabant en gravin Jacoba hebben met hoge en lage ban als leen verkocht aan Jan, heer van Vliet, Suys fol. 121v nr. 3.

28-7-1423: Hertog Jan van Beieren draagt die van Marken op heer Jan van Vliet in te huldigen volgens diens brief van hertog Jan van Brabant, LRK 315 fol. 120v.

1-8-1424: Hertog Jan van Beieren zal Marken niet van het graafschap scheiden, LRK 61 fol. 56.

24. 3 deimd land, genaamd in de Buremade, die Obbeke en Doedeke vroeger pachtten van de monniken van Markerhoofd.

6-12-1346: Jan Kempenz., die als eigen kocht van keizerin Margaretha, bij opdracht, LRK 47 fol. 7.

25. 3 deimd land in de Buremade ten westen van de Broeksloot zoals Adam vroeger pachtte van de monniken van Markerhoofd.

6-12-1346: Meinaart Gerardsz. van Markerhoofd, die kocht van de keizerin, bij opdracht, LRK 47 fol. 7v.

MONNIKENDAM

26. De helft van de ‘Riedeghen’ marktveld en de burgwal en de timmering aldaar in Monnikendam, groot ca. 1 morgen.

13-7-1331: Hein Rode van Monnikendam, LRK 29 fol. 15 nr. 142.

18-7-1331: Hein Rode van Monnikendam ten eigen, LRK 29 fol. 15v nr. 144.

OOSTHUIZEN

27. Het ambacht Luttk Oosthuizen. (1615: de heerlijkheid Oosthuizen, strekkend tot de ringsloot van de Beemsterdijk, behalve het recht binnen de ringsloot van de bedijkte Beemster), (1398: vermeerderd met het dorp Etersheim).

4-12-1397: Heer Gerard van Heemskerk, rentmeester van Noord-Holland, zoals heer Wouter van Heemskerk, waarna Pieter heer Dirksz. als baljuw bewaarde, LRK 52 fol. 265 nr. 1133.

5-11-1398: Gerard van Heemskerk heer Herbarenz., ridder, met Etersheim, omdat hij met 200 gewapenden op zijn kosten tot 1 mei te Staveren zal dienen, LRK 52 fol. 302v-303 nrs. 1268-1269.

9-4-1429: Gijsbert van Vianen voor Meine van Heemskerk, zijn vrouw, bij dode van Gerard, haar vader, LRK 62 fol. 118v.

23-7-1475: Heer Arnout, heer van Zevenbergen, voor Joost, zijn zoon, bij dode van Meine van Heemskerk, diens grootmoeder, LRK 118 c. Kenn. fol. 12.

De volgende beleningen zijn gelijk aan ‘Ons Voorgeslacht’, jrg. 39, 1984, p. 285-286 nr. 56 tot:

19-5-1615: Reinout van Brederode, heer van Veenhuizen, Spanbroek, Spierdijk enz., president van de Hoge Raad, ridder, bij overdracht door mr. Dirk Duyst van Voorhout, raad, voor prins Karel, graaf van Aremberg enz., LRK 141 c. Amstell. fol. 4-5.

13-9-1634: Johan de Hinojosa, ruwaard, baljuw en dijkgraaf van Putten, voor Petronella de Hinojosa voor Anna Katharina van Brederode en Wesenberg, haar dochter en zijn nicht, bij dode van Reinout van Brederode, baanderheer van Wesenberg enz., haar vader, LRK 147 c. Kenn. fol. 8v-9.

Van nr. 27 is 27A afgesplitst.

27A. De heerlijkheid (1630: hoog en laag) van de nieuw bedijkte Beemster zover Oosthuizen gaat, met tienden, tijnsen en toebehoren.

22-10-1616: Mr. Dirk Duyst van Voorhout voor Filips, graaf van Aremberg, hertog van Aarschot enz., bij dode van Karel, diens vader, LRK 142 c. Zd.-Holland fol. 10-11.

14-7-1617: Reinout van Brederode, heer van Veenhuizen enz., ridder, bij overdracht door mr. Dirk Duyst van Voorhout, dijkgraaf en rentmeester van Zevenbergen, voor Filips, graaf van Aremberg enz., LRK 142 c. Amstell. fol. 2.

20-7-1630: Reinout van Brederode, vrij baanderheer van Wesenberg, heer van Veenhuizen enz., ridder, draagt behalve nr. 27C over aan de leenheer voor f 54.000.- karolus, LRK 145 c. Kenn. fol. 23v-25.

Van nr. 27A is nr. 27B afgesplitst.

27B. De tijnsen in de Beemster.

20-7-1630: Mr. Nikolaas Cromhout, heer van de Vrijenhoeve, president van het Hof van Holland, voor ingelanden van de bedijkte Arembergse en Havermeers gronden in de Beemster bij overdracht door Reinout van Brederode, vrijheer enz., LRK 145 c. Kenn. fol. 25-26.

23-1-1642: Francisco Boudewijns, hoofdingeland en hoogheemraad van de Beemster, voor de ingelanden bij dode van nu. Nikolaas Cromhout, LRK 149 c. Kenn. fol. 11v-13.

28. Een huis met erf, genaamd Pieter heer Dirksz. schuur, in Oosthuizen, oost: de kosterij, west: Gerard Bertout; een stuk land aldaar aan het eind van de zomerdijk, groot 1½ viertel van een deimd, naast de papenprove en Beatrijs Jansdr.

8-12-1418: Pieter Smalinc bij opdracht uit eigen, LRK 59 (VIII) fol. 19v.

29. De voorste kamp van een stuk land, genaamd Witteland, (1438: 1 morgen land in Oosthuizen, genaamd Wichorst), west: Jan Hillenz., oost: Pieter Andriesz.

29-11-1410: Ogier Nikolaasz. bij opdracht uit eigen in ruil voor het leen Heemskerk, nr. 12 ('Ons Voorgeslacht', jrg. 40, 1985, p. 733), te komen op Jan, zijn jongere zoon, LRK 54 fol. 72.

22-1-1438: Willem, zoon van Nikolaas Ogiersz., gehuwd met Hildegonde, krijgt ten eigen, nadat zijn vader, die arm stierf en veel kleine kinderen had, ten eigen kreeg in ruil voor ander goed, LRK 114 fol. 75v.

30. Twee derde van 3½ maden land (1403: 2 deimd), genaamd Coelvoet, (1596: geheel groot 4 maden en het leen 1½ morgen), gemeen met Meeus Laurensz. (1531: Pieter Simonsz. met 9 viertel ten zuiden en Simon Berwoutsz. met 7 viertel ten noorden) in Oosthuizen (1403: in het ambacht van heer Gerard van Heemskerk naast Katharina, weduwe Meeus, en Hein Rolle), oost (1459: Pieter Dedding).

17-11-1372: Pieter Dirksz. bij opdracht uit eigen, LRK 50 fol. 30 nr. 846.
2-3-1403: Lijftocht van Machteld, gehuwd met Pieter heer Dirksz. van der Beets, op de mindere helft, LRK 53 fol. 21.
18-4-1411: Bertout van der Beets bij dode van Pieter heer Dirksz., zijn vader, LRK 54 fol. 75v.
25-7-1424: Katharina Bertoutsdr., weduwe Nikolaas Egbertsz., bij dode van Bertout van der Beets Pietersz., haar vader, LRK 62 fol. 53.
20-4-1429: Katharina Bertoutsdr., LRK 62 fol. 84.
11-6-1430: Egbert van der Beets Nikolaasz. bij dode van Katharina Bertoutsdr., weduwe, zijn moeder, LRK 62 fol. 121v.
9-4-1439: Egbert van der Beets, LRK 114 fol. 117v.
2-6-1459: Nikolaas Jansz. bij overdracht door Egbert van der Beets Nikolaasz., LRK 116 c. Amstell. fol. 12.
13-2-1473: Sibrand Pietersz. voor Nikolaas Nikolaasz. bij dode van Nikolaas Jansz., diens vader, LRK 118 c. Gooi fol. 5v.
19-3-1490: Simon Pieter Matthijsz. bij overdracht door Nikolaas Nikolaasz., LRK 120 c. Friesl. fol. 7.
14-12-1500: Pieter die Grebber voor Pieter Simonsz. bij dode van Simon Pietersz., diens vader, LRK 122 c. Kenn. fol. 8v-9.
11-12-1520: Hulde van Pieter Simonsz.. LRK 122 c. Kenn. fol. 8v.
1-2-1531: Pieter Simonsz. alias Pieter Jacob Roots bij dode van Pieter Simonsz., zijn broer, LRK 125 c. Amstell. fol. 3v.
19-11-1571: Meeus Pietersz. te Luttk Oosthuizen bij dode van Pieter Simonsz., zijn vader, LRK 358 fol. 140v.
18-3-1596: Meeus Pietersz., wonend buiten Hoorn, krijgt ten eigen voor 150 pond, omdat hij veel kinderen heeft, LRK 299 fol. 1.

31. Een stuk land, genaamd Adams leen, groot ca. 3 deimd, in Oosthuizen, enerzijds: de papenprove van Oosthuizen, anderzijds: Gerard Pietersz. van der Beets.

8-5-1411: Bertout van der Beets Pietersz. bij opdracht uit eigen, eventueel te komen op Katharina, zijn dochter bij Clementia, zijn vrouw, met haar lijftocht van de mindere helft van nr. 30, LRK 54 fol. 77.

32. 1 deimd land in Oosthuizen bij het blokhuis, dat Nikolaas Rolle, grootvader van de leenman, daar had, oost: de papenprove van Oosthuizen, west: Jan Heinenz.

15-3-1448: Nikolaas Rolle Gijsbertsz. bij opdracht uit eigen in ruil voor 4 morgen in Loenen, LRK 116 c. Amstell. fol. 1.

33. Een stuk land van 2½ maden, genaamd Wittenland, in (1383: Luttk) Oosthuizen.

12-12-1372: Nikolaas Florisz. bij opdracht uit eigen, LRK 50 fol. 131 nr. 858.

21-7-1383: Nikolaas heer Florisz. van Kranenbroek ten eigen in ruil voor 5 morgen in Jisp, LRK 50 fol. 206v nr. 1376.

34. 2¼ maden land in Oosthuizen naast jonge Jan Teding en Beer Hannenz., (1447: zuid: Jan Timan Moensz., noord: Gerard Pauw), (1478: verhuurd voor f 3¼ rijns).

12-12-1372: Willem Dirksz. voor zijn zoon bij opdracht, LRK 50 fol. 131 nr. 860.

28-8-1388: Bertout Willemsz. bij overdracht door Willem heer Dirksz. LRK 50 fol. 279v nr. 1790, LRK 49 fol. 102.

16-1-1390: Bertout Willemsz. heer Dirksz. met ledige hand, LRK 422 fol. 45 nr. 6.
5-10-1402: Floris Bertoutsz. bij dode van zijn vader, LRK 53 fol. 11v.
24-7-1424: Walraven Jacobsz. voor Agatha Florisdr., zijn vrouw, bij dode van Floris van der Beets, haar vader, LRK 62 fol. 53.
25-4-1430: Walraven Jacobsz. voor Agatha, zijn vrouw, LRK 62 fol. 118v.
17-12-1436: Walraven Jacobsz. voor Agatha, zijn vrouw, LRK 114 fol. 53.
26-1-1447: Agatha Florisdr., LRK 282 fol. 17v.
3-8-1451: Jacob Walravenz. bij dode van Agatha Florisdr., zijn moeder, LRK 116 c. Amstell. fol. 5v.
26-2-1478: Jacob Walravenz. krijgt ten eigen voor 13 pond, LRK 119 c. Friesl. fol. 2v-3.

35. 2 geersen land in Oosthuizen naast kerkland en Lode, gehuwd met Nikolaas die Rode.

12-12-1372: Grote Jan bij opdracht, LRK 50 fol. 131 nr. 861.
...-1405: Jacob grote Jans, LRK 56 fol. 59.
1-10-14...: Aleid, zuster van wijlen Jacob grote Jans, LRK 56 fol. 59.

36. Een zesde van vijf stukken land in Oosthuizen, waarvan Aaf, zijn zuster, een derde heeft, genaamd Grote venne, Grote hoorn, Alkenvenne, Ackrige venne en Kleine venne.

12-1-1406: Floris van der Beets Bertoutsz. bij dode van Agatha, weduwe Willem (!), zijn moeder, die uit eigen opdroeg, LRK 54 fol. 13, LRK 56 fol. 58.

37. Een derde van vijf stukken land in Oosthuizen, genaamd Grote venne, Grote hoorn, Alkenvenne, Ackeriiche venne en Kleine venne.

7-2-1406: Aaf, gehuwd met Walraven Reinoutsz., als een zestiende (!) bij dode van Agatha, weduwe Bertout Willemsz., LRK 54 fol. 18v, LRK 56 fol. 58v.

38. Een weer in de ban van Drei.

19-1-1390: Paulus Pietersz. bij overdracht door Jacob Nikolaasz. zoals Nikolaas Ademansz., LRK 49 fol. 110.
...-1390: Paulus Pietersz. met ledige hand, LRK 422 fol. 47 nr. 41.

PURMEREND

39. De vrije heerlijkheid van Purmerend, hoog en laag, met water, wind, waag, tijns en tiende behalve de visserij ter Weer (1413: en de boeten tot 40 s., vermeerderd met zijn slot en huizing aldaar, genaamd Purmerstein, en 31 oude morgen land naast het huis, strekkend in Kennemerland, met de heerlijkheid; 1486: en de heerlijkheid van Neck).

4-11-1410: Willem Eggert, die een te timmeren slot of woning zal opdragen, LRK 54 fol. 71.
15-11-1413: Willem Eggert bij opdracht met zijn slot en met 31 morgen, omdat hij er geen goede singel om kan leggen, zonder op het land van Kennemerland te komen, LRK 54 fol. 108v-109.
1-6-1416: Willem Eggert mag zich in zeventuig door een van zijn leenmannen laten vertegenwoordigen, LRK 54 fol. 142v.
 De volgende beleningen zijn tot 1488 gelijk aan nr. 17.

40. De hofstede, waart hij op woont, met de gracht tot de uiterste kant in Purmerend, zuid: Floris van der Plancke en voorts rondom de leenman.

4-5-1333: Pieter Heinenz. van Purmerend bij opdracht, LRK 29 fol. 15v nr. 146, LRK 50 fol. 130 nr. 845.

16-11-1372: Katharina, dochter van Pieter Heinenz., LRK 50 fol. 130 nr. 845.

3-2-1381: Nikolaas Gerardsz., gehuwd met Katharina, krijgt ten eigen in ruil voor een gelijkwaardig goed, LRK 50 fol. 190v nr. 1250.

41. Huis en hofstede, waar hij op woont, in Purmerend naast Boudijn Dirksz. en Jan uten Oest, (1415: naast Lambert Hardiinsz. en Jan Moenenz.).

12-6-1385: Adam Dirksz. bij opdracht uit eigen, LRK 50 fol. 225v nr. 1496.

...-1390: Adam Dirksz. met ledige hand, LRK 422 fol. 45 nr. 7.

12-11-1396: Boudijn Dirksz. bij dode van Adriaan (!) Dirksz., zijn broer, LRK 52 fol. 225 nr. 964.

21-9-1415: Dirk Boudijnsz. bij overdracht door Boudijn Dirksz., zijn vader, en krijgt ten eigen, LRK 54 fol. 132v.

42. Drie vierde¹ van goed in Purmer en Purmerend, waarvan Aaf, zuster van de leenman, gehuwd met Walraven Reinoutsz., een vierde heeft, zijnde 5 viertel achter het huis van Nikolaas Jan Matthijsz. naast Jan Coppenz. en Loef, diens zwager; 5 viertel ten zuiden van het huis van Jan Ouwels naast Jacob Handiddes, Han Ouwels en Jacob, diens broer; een half 'Vac' voor de hofstede van Timan Scoutinc naast Nikolaas Jansz. en Wigger; een zesde van 5 deimd ten noorden van het huis van Jacob Pieter Hoge naast Simon Pieter Hoge en Coppe Bardijs; ½ deimd achter de hofstede van Pieter Hoge naast Pieter Hoge en Coppe Bardijs; 2½ deimd gemeen met Nikolaas Hermansz., Timan Scoutinc en Paulus, diens broer.

9-8-1403: Floris van der Beets Bertout Willemsz. bij opdracht uit eigen, LRK 53 fol. 30.

31-1-1416: Agatha, dochter van Floris van der Beets, ten eigen, LRK 54 fol. 137v.

WARDER

43. 1 morgen land in een stuk, genaamd Kaeske weer, in de ban van Waerden (!), noord: IJsbrand Nikolaasz., zuid: Dirk Hagen.

29-11-1410: Pieter Jan Nikolaasz. bij opdracht, LRK 54 fol. 72, LRK 56 fol. 61v.

44. 4 maden land in Warder, genaamd Vertiaans land, naast Jan Jeldrixz. en Rodebol (1385: Rode Oebel).

12-12-1372: Jacob Florisz. bij opdracht, LRK 50 fol. 131 nr. 862.

15-12-1385: Floris Jacob Floriszz. bij overdracht door Nikolaas Jacob Floriszz., LRK 50 fol. 230 nr. 1530, LRK 49 fol. 110.

19-1-1390: Floris Jacob Floriszz. met ledige hand, LRK 422 fol. 47 nr. 40.

45. Een derde van een stuk land in de ban van Waarder (!) gemeen met Hein Pieter Foppenz., oost: Hard Jan, west: Jan Pietersz.

¹ HS.: Derdendeel.

29-11-1410: Jan Vries Pietersz. bij opdracht uit eigen, LRK 54 fol. 72v.

WATERLAND

46. Half Waterland en half Zeevang.

28-7-1282: Liklaas, zoon van heer Jan Persijn, die hield van zijn vader, zal van de graaf houden, Graven van Holland, inv. 1118.

47. 2 deimd land in Waterland.

...-1346: Dirk Nikolaasz., LRK 5 fol. 67.

48. 23 (1373: 22½) s. in Waterland (1390: in de herfstbede van Zeevang; 1373: betaald door de rentmeester van Amstelland).

4-1-1327: Lijftocht van Geertruida, gehuwd met Nikolaas van Bakenesse, vermeld 1344-1370, op 10 s., LRK 37 fol. 18 nr. 113, Hamaker, I, p. 334, RR. 2902.

10-10-1373: Dirk van Bakenesse bij dode van Nikolaas, zijn vader, LRK 50 fol. 132v nr. 878.

...-1390: Dirk van Bakenesse met ledige hand, LRK 422 fol. 32v nr. 36.